

БРИКОЛАЖ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Оксана Борис, вчитель хімії

Нагачівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів

Яворівської міської ради Львівської області,

с. Нагачів, Україна

oksbo43@gmail.com

З вересня 2025 року НУШ входить в сьомий клас. Ми, педагоги, очікуємо дітей-дослідників – творчих та креативних. Згідно Державного стандарту базової середньої освіти [1] ми зобов'язані продовжити розвивати природні здібності, інтереси, обдарування здобувачів/здобувачок освіти, виховувати компетентних та відповідальних особистостей, які шанують себе, родину, суспільство, довкілля, національні та культурні цінності українського народу, дбають про них, можуть свідомо, самостійно і/або в співпраці здобувати й застосовувати хімічні знання і набутий досвід, щоби вміло розв'язувати навчальні й життєві проблеми [2]. Щоби досягти таких цілей, потрібно на уроках хімії створити такі умови, під час яких здобувачі/здобувачки освіти зможуть проявити себе як творчі, креативні та конкурентноспроможні особистості. Для цього можна використати цікаву та інноваційну технологію “бриколаж”.

Бриколаж – це використання будь-яких предметів, крім того, що створено спеціально з метою навчання (посібники, підручники, інше навчальне обладнання). Використання реальних предметів “з іншої території” розбухує уяву дитини, розвиває дивергентне мислення.

Наприклад, при добуванні кисню із гідроген пероксиду каталізатор MnO_2 можна замінити біологічними каталізаторами – ферментами (сирими порізнаними картоплею, морквою, буряком). При вивченні дії кислот чи лугів на індикатори доречно використати чай або овочеві соки. Пропоную при вивченні білків використати українське намисто для демонстрації їхньої первинної структури, а спіраль із блокнота – для вивчення вторинної та третинної структури. Працювати з інформацією, критично її аналізувати, розрізняти маркування допоможе використання етикеток мінеральних вод, одягу, продуктів харчування, засобів побутової хімії. Використання харчової соди, лимонної кислоти, квашеної капусти, кефіру доцільне при вивченні властивостей кислот та солей. Отже, на мою думку, бриколаж – це доступно, цікаво та сучасно!

1. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 0.09.2020 р., № 898).
2. Модельна навчальна програма “Хімія. 7–9 класи” для закладів загальної середньої освіти (авт. Лашевська Г.А.), 2023.